

Exponát č. 10626

Johann Stephan Pütter: Responsium primum de Mai 1772 /Responsium secundum de August 1772

týkající se bezprostředního příslušenství nebo nepřislúšenství Ašského panství k říšskému území, sepsáno priuato nomine na žádost rodiny Zedtwitzů

Johann Stephan Pütter roku 1772 zveřejnil svůj rozbor právního sporu mezi Českou korunou a pány von Zedtwitz, který nesl název „Auserlesenen Rechtsfällen aus allen Theilen der in Deutschland üblichen Rechtsgelehrsamkeit (Vybrané právní spory z nejrůznějších částí Německa)“. Pütter sice jednal na žádost Zedtwitzů, ale tento göttingenský dvorní rada, a v té době jeden z nejvýznamnějších evropských právníků, sám sebe považoval za neutrální instanci. S velkou pečlivostí studoval písemnosti obou stran, aby pak mohl vyhotovit nestranný posudek. Ve 120stránkovém pojednání „Responsium primum“ velmi podrobně posoudil všechna pro i proti. Pütter nejprve podává informace o původním postavení panství Aš a listinách a důvodech předložených oběma stranami. V druhé části pak jsou uvedeny „systematické úvahy o stavu panství Aš“, a to především v ohledu na jeho výsostná práva. Právník zde srovnává předložené důkazy, bere však na zřetel také aspekty „zemské poddanosti“, zákonodárné moci, dosavadního průběhu válečných konfliktů a vojenských akcí, a konečně také daňové, náboženské a církevní záležitosti. Rozbor uzavírá „chronologický výklad zvláštních případů uvedených v listinách obou stran“. Již v průběhu této pečlivé analýzy bylo zřetelné, že Pütter považuje odůvodnění České koruny za vesměs mylné, nepřesvědčivé a až zavádějící. Kromě toho nesouhlasí se zneužíváním státní moci a vysláním oddílu dragounů do Aše v lednu 1765, kteří měli vytvářet vojenský nátlak. Proto nepřekvapí, že Pütter sám o svém rozboru píše: „ ... každý kdo si ho přečte, musí být přesvědčen o oprávnění nároků Zedtwitzské strany“. Nároky pánů von Zedtwitz považoval oprávněné jak z hlediska „Possessorio“ tak i „Petitorio“. Pro urovnání právního sporu považuje Pütter za smysluplné vyřízení tohoto případu u říšských soudů, říšského kabinetu nebo všeobecného říšského shromáždění.

Johann Stephan Pütter se svou obšírnou argumentací snažil o zdůraznění svého statutu nestranného znalce evropského práva. Myslel však i na širokou veřejnost. Domníval se, že jen minimum čtenářů bude mít čas a trpělivost prostudovat si rozsáhlou stať. Proto vypracoval 12stránkový souhrn nazvaný „Responsium secundum“.